

bytností. Dovolatelka přehlíží, že nežaluje o zaplacení z důvodu postihu podle § 1397 obč. zák., nýbrž z toho důvodu, že dodala žalovaným zboží do t. zv. komise a žalovaní je nezaplatili, neuvádějíc, které pohledávky jí byly postoupeny a z jakého důvodu jsou jednotlivé pohledávky nedobytné nebo nepravé. Žalobkyně uvádí nedobytnost pohledávek jen všeobecně k odůvodnění toho, proč se nespokojuje s postupem podle jejího názoru jenom zajišťovacím. Kdyby žalovala z důvodu postihu, musila by uvést pohledávky jednotlivě s udáním dlužníků a výše a odůvodniti při jednotlivých pohledávkách jejich nepravost a nedobytnost. Ježto žaloba není založena na důvodu postihu, právem se odvolací soud neobíral nedobytností pohledávek, žalobkyni postoupených.

Čís. 8500.

Má-li postoupený dlužník pochybnosti o oznámeném mu postupu neb o plné moci oznámeného mu postupníkovy zmocněnce, jest na něm, by si zjednal jasno nebo složil plnění k soudu, není však oprávněn nedbatí postupu.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1928, Rv I 363/28.)

Žalobu o vydání akcií procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobci založili žalobní nárok na předpisech §§ 1395 a 1396 obč. zák., protože žalovaný, ač byl mu postup oznámen, plnil původnímu věřiteli, nikoliv jim. Žalovaný namítl v podstatě 1., že se postup nestal a, stal-li se, nebyl platným a účinným pro neurčitost předmětu, 2. že podle notifikace měl Dr. Ch. plnou moc disponovati »hodnotou« akcií, nikoliv akciemi in natura a že nevykázal zvláštní plnou moc podle § 1008 obč. zák. jako společný zmocněnec obou postupníků, posléz 3., že žalovaný měl plniti efektivně u Pozemkového úřadu pro Josefa Č-a a že to také učinil. K čís. 1. Že se postup stal, zjistil odvolací soud. Zjištění tomu nelze odporovati. Již z notifikačních dopisů ze dne 30. dubna 1925 mohl žalovaný při poctivém výkladu úmyslu stran (§ 914 obč. zák.) seznati, že předmětem postupu jest názor Č-ův proti němu na vydání akcií a že se mluví o »hodnotě« rovnající se 9.000 Kč a o hodnotě převyšující hodnotu 9.000 Kč, jen za účelem označení poměru, v jakém mají oba postupníci býti účastněni na nároku na vydání 25 akcií. Ale, i když měl žalovaný pochybnosti a když následkem toho žádal svým právním zástupcem od Č-a vysvětlení, dostalo se mu ho v dopisu Dr. Ch-a ze dne 22. května 1926, ve kterém se výslovně mluví o »záležitosti postupu nároku na dodání 25 kusů akcií«. Nemohl tedy nadále již býti

v pochybnosti, že Č. postoupil žalobcům celý svůj nárok na efektivní dodání 25 kusů akcií. V jakém poměru měli mít podíl na tomto nároku oba postupníci, bylo věcí postupitele a postupníků, nikoli věcí postoupeného dlužníka, který měl po notifikaci plnit, co byl dlužen, nikoli již původnímu věřiteli Č-ovi, nýbrž věřitelům novým, nynějším žalobcům (§ 1396 obč. zák.). Dovolatel k tomu namítá, že prý nevěděl, jakým způsobem by měl efektivně dodatí jednomu postupníku hodnotu rovnající se 9.000 Kč nominale a druhému hodnotu převyšující 9.000 Kč, nebo kolik akcií by měl vydati tomu a kolik onomu. I kdyby byl nevěděl, nebylo by to pro něho důvodem, by postup jemu oznámený prostě ignoroval, nýbrž bylo by to pro něho důvodem, by si v té věci zjednal jasno a v nejzazším případě, by složil plnění k soudu podle § 1425 obč. zák. Ale úkol ten mu byl podstatně ulehčen, když mu byl v notifikačních dopisech ze dne 30. dubna 1926 a pak zase v dopise ze dne 22. května 1926 oznámen společný zmocněnec Dr. Ch., který — jak se v dopisech praví — byl zmocněn přijati plnění podle § 1008 obč. zák. a rozdělití je mezi účastněné podle postupu. Tím přecházíme k další námitce k čís. 2., že Dr. Ch. nevykázal plné moci podle § 1008 obč. zák., t. j. písemné plné moci. Dovolatel praví, že by to vedlo k nehorázným důsledkům, kdyby postoupený dlužník musil plnit postupníku i tenkrát, kdyby obdržel oznámení o postupu od osoby k tomu neoprávněné a kdyby oznámení postupu bylo zcela nevěrohodné. Pokud jde především o oznámení postupu, vyslovil nejvyšší soud již opětovně, že podle §§ 1395 a 1396 obč. zák. nezáleží na tom, zda byl postup dlužníku formálně oznámen, nýbrž jen na tom, zda nabyt bezpečné vědomosti o postupu, neboť zákon chrání jen bezelstnost postoupeného dlužníka a té tu již není, obdržel-li dlužník o postupu spolehlivou zprávu, ať tato pochází od postupitele, od postupníka neb od třetí osoby. Jest ovšem právem i povinností postoupeného dlužníka, by zkoumal spolehlivost zprávy, a totéž platí o zkoumání plné moci označeného plnomocníka. V souzeném případě měla se věc tak, že oznámil žalovanému a) Dr. Ch., že jeho klient Josef Č. postoupil firmě Ignác S. z nároku na vydání akcií hodnotu rovnající se 9.000 Kč a že jest od této firmy zmocněn podle § 1008 obč. zák. tuto hodnotu přijati; b) Dr. Č., že jemu postoupil Josef Č. ze svého nároku hodnotu převyšující hodnotu 9.000 Kč a že jest Dr. Ch. za něho zmocněn podle § 1008 obč. zák., by tuto hodnotu přijal. Podle toho oznámil dlužníkovi postup ad a) právní zástupce postupitelův, ad b) jeden z postupníků. Ad a) že byl Josef Č. klientem Dr. Ch-a, věděl žalovaný velmi dobře z dřívějšího sporu, kde byl rovněž žalovaným a kde byl právě odsouzen k vydání a dodání akcií. Ale nehledíc k tomu, poslal žalovaný svým právním zástupcem dopis se žádostí o vysvětlení ze dne 19. května 1926 přímo Josefu Č-ovi, postupiteli, ale obdržel zase odpověď od Dr. Ch-a ze dne 22. května 1926, ve které tento sděluje »z příkazu pana Josefa Č-a« a s poukazem na oznámený již postup, že jest zmocněn plnění převzítí. Již z tohoto průběhu musil žalovaný při dobré vůli viděti, že Č. odevzdal dopis ze dne 19. května 1926 Dr. Ch-ovi a že mu dal příkaz k odpovědi.

Ad b) V tomto případě sám postupník Dr. Č. oznámil žalovanému postup i zmocnění Dr. Ch-a, oznámil tedy zmocnitel jméno svého zmocněnce, což dovolatel marně popírá, když to tak v dopise ze dne 30. dubna 1926 skutečně stojí. Šla-li opatrnost žalovaného tak daleko, že mu vše to ještě nestačilo k přesvědčení o uskutečněném postupu a o zmocnění Dr. Ch-a, bylo jeho povinností, by se dotazem u postupitele a postupníků ujistil, zda se opravdu postup stal a zda opravdu byl Dr. Ch. podle § 1008 obč. zák. zmocněn přijati plnění. Nikterak však případné pochybnosti neopravňovaly žalovaného, by oznámený postup a oznámené zmocnění prostě ignoroval a plnil původnímu věřiteli, dav Pozemkovému ústavu příkaz, by koupil pro Josefa Č-a 25 akcií.

Čís. 8501.

Kratší lhůty § 575, první odstavec, platí i tehdy, domáhá-li se nájemník na pronajímateli odevzdání najaté věci podle § 1096 obč. zák., třebaže žaloba nesměruje proti tomu, s nímž byla nájemní smlouva uzavřena, nýbrž proti jeho nástupci ve vlastnictví věci.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1928, Rv I 1732/28.)

Žalobci najali od manželů H-ových v jejich domě krám s přiléhající obytnou místností. Od manželů H-ových koupil napotom dům žalovaný. Žalobu, již se domáhali žalobci na žalovaném, by byl uznán povinným odevzdati jim do užívání místnost jimi najatou, procesní soud prvního stupně zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud odmítl dovolání i dovolací odpověď.

Důvody:

V souzeném případě domáhají se žalobci jako nájemníci proti žalovanému jako vlastníku domu, by jim odevzdal do užívání obytné místnosti v tomto domě, které najali zároveň s krámem a ostatním příslušenstvím od Františka a Marie H-ových, předchůdců žalovaného ve vlastnictví domu, na dobu do 14. února 1931. Podle ustálené judikatury nejvyššího soudu platí ustanovení § 575 první odstavec c. ř. s. také v řízení o žalobách, jimiž nájemníci vymáhají na pronajímatelích odevzdání najaté věci podle § 1096 obč. zák., a jde tedy o to, zda tohoto předpisu a důsledkem toho i předpisu § 575 první odstavec c. ř. s. lze použít v souzeném případě bez ohledu na to, že žaloba na odevzdání najaté obytné místnosti nesměruje proti původním pronajímatelům, nýbrž proti jejich nástupci ve vlastnictví domu, v němž se místnost nalézá. Na tuto otázku nutno odpovědět kladně hledíc k předpisu § 1120 obč. zák., podle něhož jest nový nabyvatel nájemního předmětu nucen vstoupiti do nájemního poměru ujednaného mezi jeho předchůdcem ve vlastnictví jako pronajímatelem a mezi nájemníkem potud, pokud zákon stanoví úchytku od právní zásady, že kup ruší nájem. Ve smyslu § 1120 obč. zák. musí nový